

GOL KOMMUNE

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP	
22 NOV 2005	
0511594-108	
Ark.	650.0
Avd.	HO 1 Ref 1 D/

MELDING OM VEDTAK

Vår ref. Arkivkode
05/00910-008/EKB 080 &13

Dykkar ref.

Dato
18.11.2005

HØYRING - NOU 2005:6 SAMSPILL OG TILLIT - OM STATEN OG LOKALDEMOKRATIET - HØYRING

Formannskapet behandla i møte 03.11.2005 sak 0048/05. Det vart gjort slikt vedtak:

Gol formannskap vedtar utvalgets referat og konklusjonar som høyringsuttale frå Gol kommune.

Med venleg helsing
Gol kommune,
sekretariatet

Mona Hagen
arkivleiar

Kopi til: Kommunenes Sentralforbund sentralt
Kommunenes Sentralforbund regionalt

Gol kommune

SAMLA SAKSFRAMSTILLING

MØTEBOK

Saksnr.: 0053/05

Arkivsaksnr: 05/01596

Arkivkode: 000 &13

Saksbehandlar: Lornnts Letnes

Saksnr.:	Utval:	Møtedato:
0051/05	Formannskapet	03.11.2005
0053/05	Kommunestyret	15.11.2005

FORSLAG OM ENDRINGAR I KOMMUENLOVA - HØYRINGSNOTAT

Generelle saksopplysningar:

Politisk behandling i: Formannskap, kommunestyre

Vedtaksorgan: Kommunestyre

Saksdokument:

1. Horingsnotat KRD 9 sep -05

Dokument nr. 1 (Innledningen) fylger som vedlegg.

Saksopplysningar:

KRD har sendt ut på horing forslag til en rekke endringer i Kommuneloven. Forslagene blir referert og kommentert fortløpende i saka. Horingsfrist er satt til 15 nov -05.

Lovfesting av direktevalg av ordfører.

Direktevalg av ordfører lovfestes som et alternativ for de kommunestyre som ønsker det. KRD foreslår på bakgrunn av forsøkene som er gjennomført at valget gjennomføres som preferansevalg mellom to av kandidatene, på egen liste med kun de som er nominert til ordfører.

Den som får flest forstestemmer og andrestemmer er valgt. Dette sikrer ordfører legitimitet ved valget. Varaordfører velges etter gjeldende lov, eller kommunestyret kan vedta at ordfører peker ut varaordfører blant de valgte til formannskapet.

KRD foreslår at ordningen detaljreguleres gjennom forskrift. I forskriften vil det være bestemmelser om tidspunkt for kommunestyret til å vedta direktevalg, nominasjonsregler, stemmegivning og valgoppgjør, uttreden og nyvalg.

KRD foreslår også at ordfører kan av kommunestyret få mandat til selv å utpeke varaordfører blant formannskapets medlemmer. Ved endelig uttreden av ombudet kan kommunestyret selv velge om ny ordfører skal velges på ordinær måte, eller arrangere nytt direktevalg.

Kommentar.

Lovfestingen innebærer ytterligere valgfrihet for den enkelte kommune, og basert på erfaringene fra forsøkene ved de to siste valg, og internasjonale erfaringer.

Justering av reglene om kommunedels-/bydelsorganisering.

Ikke relevant for Gol kommune.

Komite modellen.

Mange kommuner har opprettet komiteer som saksforberedende organ til kommunestyre. Denne organiseringen er ikke lovfestet i Kommuneloven. KRD anbefaler at komiteer som opprettes av kommunestyret skal gis samme status som andre organ opprettet av kommunestyret etter KL § 10 nr 1. Komiteer skal imidlertid ikke ha avgjørelsesmyndighet, men opprettelse, saksbehandlingsregler valg etc skal følge reglene i Kommuneloven og relevante særlover.

For å skille mellom tidsbegrensede ad-hoc- utvalg og fast saksforberedende komite foreslås at de siste får betegnelsen "Kommunestyrekomite".

Kommentar.

Ved å lovfeste komite-ordningen vil den bli underlagt de alminnelige regler for organ under kommunestyret. Det betyr både kjønnsrepresentasjon, offentlighet, moterett for ordfører og rådmann og protokollføring.

Moteoffentlighet.

KRD foreslår at lovteksten gis en bedre redaksjonell form, uten at det materiale innhold endres.

Punktet om at kommunestyret kan vedta at saksbehandling i et bestemt organ skal være lukket er foreslått tatt bort. Organet må i såfall selv vurdere spørsmålet i hvert enkelt tilfelle. Dersom en privatperson samtykker i eller ber om oppheving av taushetsplikt i en sak, skal motet holdes for åpne dører i respekt for den demokratiske kontroll. Velger et organ å lukke møte, skal vedtaket begrunnes i lovbestemmelse som gir grunnlag for lukkingen. KRD foreslår at ikke bare tre medlemmer av kommunestyret kan kreve kontroll med lovligheten av et lukningsvedtak, men også at publikum skal gis en tilsvarende rett i disse spørsmålene.

Kommentar.

Praksis i Gol kommune er svært få lukninger av møter. Lovendringen vil medføre at Klientutvalget må vurdere hver enkelt sak og angi lovhjemmel for lukking. Åpning for publikum til å kreve lovlighetskontroll over vedtak om lukking vil ikke ha noen innvirkning på saken som behandles, men ha en normativ betydning for kommunen.

Åremålstilsetting.

I dag kan "ledende administrative stillinger" ansettes på åremål på 6 år. Departementet drøfter om også leder av kommunalt foretak og kommunale/fylkeskommunale ombud kan ansettes på åremål. KRD vil avvente høringsuttalelsene for de evt foreslår lovendring.

Kommentar.

Ordnningen med ansettelse på åremål er lite brukt i dag, og i all hovedsak på stillinger som rådmann/administrasjonssjef. Et kommunalt foretak har etter dagens lovtekst ikke anledning til å ansette leder på åremål. Et foretak kan konkurrere med private aktører og andre kommunale enheter. Det er etter KRD's syn viktig at et foretak er omstillingsdyktig og konkurransedyktig. For å sikre leder som ikke har de nødvendige evner over tid, kan erstattes uten problemer, er åremålstilsetting en mulig løsning. Dersom kommunen går inn for åremålstilsetting for leder av foretak, bør det også få konsekvenser for tilsetningsforholdet for rådmann/administrasjonssjef.

Partssammensatte utvalg.

Kommuneloven pålegger i § 25 alle kommuner å ha partssammensatt utvalg som skal behandle saker som gjelder forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. I Hovedavtalen er dette utdypet nærmere. Arbeidsmiljøloven pålegger alle bedrifter med over 50 ansatte å ha et Arbeidsmiljøutvalg.

Lovverket regulerer ansattes representasjon i styre for institusjoner, kommunale foretak, IKS og andre sammenslutningsformer. Disse er ikke foreslått endret da de i all hovedsak er driftsstyrer, ikke politiske organ.

KRD legger vekt på prinsippet om organisasjonsfrihet for kommunene, og vil ta bort bestemmelser som binder kommunene til bestemte løsninger. Om en kommune fortsatt vil beholde ADM-utvalg overlates det til kommunen selv. KRD peker dessuten på at ADM-utvalg og AMU ofte har både lik personrepresentasjon og overlapper hverandre i saksområder.

Kommentarer.

Prinsippet om organisasjonsfrihet er viktig, men bør videreføres også til å gjelde andre organ i kommunen (eks Eldreråd).

Utviklingen viser at partssammensatte organ er viktig i kommunens utvikling, men at det nødvendigvis ikke er nødvendig med to organ.

Valg til kommunale nemder.

KRD vil ikke foreslå endringer når det gjelder suppleringsvalg til kommunestyret, eller suppleringsvalg av vararepresentanter. Ved varig utreden av valgt medlem til faste utvalg skal det holdes nyvalg på medlem, selv om det er valgt varamedlemmer. Til formannskap er imidlertid ordningen slik at varamedlem rykker automatisk inn som medlem. For å sikre at medlem valgt fra en liste erstattes med et nytt medlem fra samme liste, foreslår departementet at det skal foretas nyvalg i kommunestyret også for formannskap. Departementet peker dessuten på kravet om kjønnsrepresentasjon som gjelder for organet samlet.

For å sikre at mindretallet ikke blir satt til side foreslår KRD at den gruppe som opprinnelig foreslo et medlem også skal gjøre det ved suppleringsvalg, og at kommunestyret lojalt følger forslaget forutsatt at valgbarhetsreglene er overholdt, og at kjønnsrepresentasjonen er opprettholdt.

Praksis har utviklet seg slik at flere partier inngår avtale om valg til formannskap/nemder/råd/utvalg.

Skjer valgene som "avtalevalg" er det egentlig etter reglene om forholdsvalg, men med flere grupper i forholdsvalget. Kommunestyret skal kunne gjennom enstemmighet vedta at valgene skal kunne skje på denne måten, og at det gis betegnelsen "avtalevalg". Det forutsettes at kjønnsrepresentasjon overholdes, og at grupperingen skal holde sammen hele perioden.

Kommentarer.

Hensynet til representasjon i formannskap i samsvar med det opprinnelige valget tilsier at nyvalg til formannskap bør være etter de samme regler som andre nemder/utvalg. Det vil sikre den politiske representasjon videreføres etter endelig uttreden.

Endringene i valg av organer under kommunestyret er egentlig tilpassing til praksis i de fleste kommuner.

Forslag om justeringer i kommuneloven.

Vedtak om endring av medlemstall i kommunestyre skal gjøres i løpet av de tre første år i en periode. KRD vil i loven presisere at det må gjøres innen 31/12 tredje året.

Det er ikke lovfestet når det nye kommunestyret skal godkjenne/underkjenne valgoppgjøret. KRD forslår at godkjenning av valgoppgjøret skal skje som sak nr 1 ved konstituering, eventuell godkjenning av direktevalg av ordfører som skal nr 2, deretter de øvrige lovbestemte valg.

Det er begrensning i fremming av innbyggerinitiativ til å ta opp igjen en sak først etter 4 år etter behandling i kommunestyret. KRD foreslår at det endres til at en sak som er avvist i kommunestyret ikke kan tas opp igjen for i neste periode, uavhengig når i perioden saken ble tatt opp første gang.

KRD foreslår at kravet om at kommunen skal ha regnskapskyndig person med faglig ansvar for regnskapet oppheves. Det begrunnes med at kravene til regnskapsfunksjonen fremgår av andre lover og forskrifter. At Kommuneloven innehar krav om bestemte kvalifikasjonskrav til bestemte funksjoner ansees som et hinder for kommunenes frie organisasjonsrett. Forslaget åpner for at regnskapsfunksjonen kan overlates til andre, for eksempel et interkommunalt organ.

Longvearbyen lokalstyre

Ikke relevant for Gol.

Overordna plan:

Ingen.

Miljøkonsekvensar:

Ingen.

Økonomi:

Ingen direkte virkninger.

Vurdering:

Som deltaker i ordførerforsøket er det naturlig at Gol kommune avgir egen høringsuttalelse. Forsøket er evaluert og erfaringene som er trukket ligger til grunn for KRD's forslag. Det er i lovteksten ikke fremmet forslag om utvidet myndighet til ordfører utover det Kommuneloven gir adgang til dag. Det betyr at det vil være kommunestyret selv som både tar stilling til om ordfører skal velges ved direktevalg, og hvilke myndighet som skal legges til ordfører.

Forsøkene med utvidet myndighet til ordfører er ikke ferdig evaluert fra departementets side. Det kan derfor senere komme forslag til lovendringer på dette punkt. Det er ikke sagt spesifikt om når vedtak om direktevalg skal fattes i kommunestyret annet enn "for nominasjonsprosessen starter". Det vil være naturlig at det bør skje i utløpet av tredje funksjonsår.

Forslaget om å ta bort lovfestingen av administrasjonsutvalg er interessant i og med at tilsvarende bestemmelse er tatt inn i hovedavtalen. Det er i fortsetningen fullt mulig å oppfylle ordlyden gjennom ETT organ, nemlig AMU. I dette organet har arbeidstakerne dessuten likt antall representanter som arbeidsgiver. Det sikrer en bredere representasjon enn i dagens ADM-utvalg.

De øvrige forslagene til endringer er i realiteten enten tilpassing til praksis, eller av marginal interesse for Gol.

Konklusjon:

På bakgrunn av erfaringene så langt i Gol kan kommunestyret ut fra egne erfaringer med direktevalg av ordfører gi uttale om forslagene til endringer i kommuneloven.

Gol, 2005-09-26

Lornts Letnes
Rådmann

Merknader og vurdering frå ordførar/utvalsleiar:

Framlegg til vedtak:

Formannskapet råar kommunestyret til:

1. Gol kommune er enig i at direktevalg av ordfører bør lovfestes som en mulighet for alle kommuner.
2. Erfaringene med krav om minst 50 % stemmer til direktevalgt ordfører tilsier at det ikke gir noe annet resultat i andre valgongang enn i første.
3. Direktevalg av ordfører med preferansevalg vil ivareta kravet om legitimitet for valgt ordfører.
4. Det vil ikke være naturleg å ansette leder for kommunale foretak på åremål dersom ikke tilsvarende tilsettingsform er valgt for rådmann/administrasjonssjef.
5. Kommunestyret har ikke merknader til de øvrige forslagene.

Gol,

Formannskapet behandla saka den 03.11.2005, saksnr. 0051/05

Behandling:

Samroystes

Vedtak:

Formannskapet råar kommunestyret til:

1. Gol kommune er enig i at direktevalg av ordfører bør lovfestes som en mulighet for alle kommuner.
2. Erfaringene med krav om minst 50 % stemmer til direktevalgt ordfører tilsier at det ikke gir noe annet resultat i andre valgongang enn i første.
3. Direktevalg av ordfører med preferansevalg vil ivareta kravet om legitimitet for valgt ordfører.
4. Det vil ikke være naturleg å ansette leder for kommunale foretak på åremål dersom ikke tilsvarende tilsettingsform er valgt for rådmann/administrasjonssjef.
5. Kommunestyret har ikke merknader til de øvrige forslagene.

Kommunestyret behandla saka den 15.11.2005, saksnr. 0053/05

Behandling:

Desse hadde ordet:

Mona Norhaug Faleide, Tore Dag Skjerdal, Helge Feet, Steinar Medhus og rådmannen.

Samroystes vedtak i samsvar med tilrådinga frå formannskapet.

Vedtak:

1. Gol kommune er enig i at direktevalg av ordfører bør lovfestes som en mulighet for alle kommuner.
2. Erfaringene med krav om minst 50 % stemmer til direktevalgt ordfører tilsier at det ikke gir noe annet resultat i andre valgomgang enn i første.
3. Direktevalg av ordfører med preferansevalg vil ivareta kravet om legitimitet for valgt ordfører.
4. Det vil ikke være naturlig å ansette leder for kommunale foretak på åremål dersom ikke tilsvarende tilsetningsform er valgt for rådmann/administrasjonssjef.
5. Kommunestyret har ikke merknader til de øvrige forslagene.